

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obvineného **J. O. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a iné, na neverejnom zasadnutí dňa 28. augusta 2017 v Bratislave, **o sťažnosti obvineného J. Š.** proti uzneseniu senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 21. augusta 2017, sp. zn. BB – 4 T 25/2017, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného J. Š. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Uznesením senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len prvostupňový súd) z 21. augusta 2017, sp. zn. BB – 4 T 25/2017, rozhodol tak, že

- I.) Podľa § 72 ods. 1 písm. e/, § 238 ods. 3 Tr. por. obvineného J. Š., nar. X. v B., trvale bytom B., t.č. v Ústave na výkon väzby v Nitre, ponecháva vo väzbe.
- II.) Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného J. Š. zo dňa 8. augusta 2017 o prepustenie z väzby na slobodu zamieta.
- III.) Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvineného J. Š. zo dňa 21. augusta 2017 na nahradenie väzby neprijíma.
- IV.) Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. väzbu obvineného J. Š. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza.

Po vyhlásení tohto uznesenia na neverejnom zasadnutí obvinený J. Š. podal proti jeho všetkým výrokom sťažnosť. Prokurátor po vyhlásení tohto uznesenia sa na neverejnom zasadnutí vyjadril, že sa vzdáva práva podať sťažnosť proti všetkým

vyhláseným výrokom uznesenia. Uznesenie bolo 21.08.2017 odoslané obvinenému, jeho obhajcovi a prokurátorovi.

Obvinený dôvody sťažnosti podal 28.08.2017. V nich poukázal, že obhajca obvineného bol o neverejnom zasadnutí upovedomený 17.08.2017 s tým, že účel a predmet tohto zasadnutia bol vymedzený v samotnom upovedomení, ako rozhodovanie o žiadosti obžalovaného o prepustení z väzby. Nebolo v ňom uvedené, že predmetom rozhodovania bude aj rozhodovanie o ponechaní obvineného vo väzbe podľa § 238 ods. 3 Tr. por. Obhajca teda nebol riadne a v súlade so zákonom upovedomený o predmete neverejného zasadnutia a nepoznal skutočný obsah rozhodovania o väzbe. Súd obvinenému pred jeho výsluchom nedoručil obžalobu, pritom rozhodoval o ponechaní obvineného vo väzbe po podaní obžaloby (rozhodoval o súdnej väzbe). Obvinený musí pred takýmto rozhodovaním poznať obsah obžaloby, nakoľko má právo sa vyjadriť ku skutočnostiam podľa § 71 ods. 1 prvá alinea (materiálne a formálne dôvody väzby). Porušil tým jeho práva vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, o ktorých súd následne pri väzbe rozhodoval. Súd riadne a zákonne pred výsluchom obvineného nepoučil o jeho procesných právach, hoci tak mal urobiť a zápisnicu o tomto úkone obvinený nepodpísal, a preto nie je verifikovaná. Ide o nezákonný výsluch a nezákonné uznesenie. Pred rozhodnutím o väzbe súd nemal k dispozícii celý vyšetrovací spis pod ČVS: PPZ-71/NKA-PZ-BA-2016, ale iba jeho časť pod ČVS: PPZ-640/NKA-PZ-BA-2017, ktorý bol vytvorený po uznesení o vylúčení obvineného zo spoločného konania z 22.06.2017. K preštudovaniu spisu pod ČVS: PPZ-640/NKA-PZ-BA-2017 došlo 24.07.2017 a tento spis je pripojený k obžalobe. Porovnanie výsluchov a úkonov na vykonanie dôkazov je medzi týmito spismi je nesúlady, v pôvodnom spise je vykonaných podstatne viac výsluchov a iných procesných úkonov, teda tie, ktoré vyhovujú prokuratúre a ktoré majú preukazovať vinu. Napadnuté uznesenie, čo do odôvodnenia prítomného dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. procesne „chudobné“, súd v podstate dôvodí iba odkazom na pôvodné rozhodnutia o väzbe, ktoré boli vydané sudcom pre prípravné konanie a tvrdí, že dôvod väzby sa nezmenil. Po 14 mesiacoch výkonu väzby konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú dôvody väzby u obvineného v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pre ďalšie trvanie väzby musia byť doplnené ďalšími konkrétnymi skutočnosťami, ktoré odôvodňujú obavu, že obvinený by mohol pokračovať v trestnej činnosti. Zo spisu vyplýva, že neboli u obvineného zistené ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré

by odôvodňovali takúto obavu. V tej súvislosti poukázal aj na to, že viacerí obvinení, ktorí sú trestne stíhaní pre omnoho závažnejšie skutky, prokurátor už v prípravnom konaní prepustil z väzby na slobodu s predpokladom, že nebudú pokračovať v trestnej činnosti, ani ovplyvňovať svedkov, mariť inak vyšetrowanie a nebudú utekať. Dôvodom na prepustenie „vyvolených“ obvinených z väzby na slobodu bola ich iba priznávajúca výpoveď bez ohľadu na závažnosť skutkov, ktorých sa mali dopustiť. Tento dôvod je zrejme v rozpore s medzinárodnými zmluvami, Ústavou Slovenskej republiky a Trestným poriadkom. U obvineného, ktorý je trestne stíhaný iba za jeden skutok, tento väzobný dôvod nie je daný. Za 14 mesiacov väzby nebolo obvinenému rozšírené obvinenie, dokonca je už aj podaná obžaloba za zhodného skutkového stavu ako v obvinení. Odôvodnenie uznesenia o vylúčení obvineného zo spoločného konania z 22.06.2017, konkrétne na str. 47 (prípája v kópii v prílohe), kde vyšetrowateľ uviedol, že „obvinený J. Š. sa v plnom rozsahu priznal a navyše uviedol ďalšie nové skutočnosti majúce význam pri objasňovaní ďalšej trestnej činnosti zločineckej skupiny, jeho priznanie je pravdivé a nie účelové, podrobne opísal hierarchiu a zloženie zločineckej skupiny P., jej vzájomné prepojenie a vzťahy nadriadenosti a podriadenosti, opísal trestnú činnosť jednotlivých členov ako aj svoju osobnú účasť“. Aj u ostatných obvinených boli ich výsluchy takto hodnotené a boli dôvodom na ich prepustenie z väzby na slobodu. Po podaní obžaloby v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR s odstupom času, ako ja pre väzobné stíhanie došlo k značnej minimalizácii, resp. úplnému vylúčeniu možnosti pokračovať obvinenému v trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný, resp. páchať aj inú trestnú činnosť. Obvinený pred vzatím do väzby riadne pracoval v trvalom pracovnom pomere, mal riadny príjem a súčasne vykonával na profesionálnej úrovni medzinárodného rozhodcu v boxe, z ktorej činnosti mal rovnako pravidelný príjem. Žije v usporiadanom rodinnom kruhu, má družku, s ktorou sa mu počas jeho väzby narodilo dieťa. Z vykonaného dokazovania je úplne nepochybné, že z trestnej činnosti nemal žiadny príjem, podľa obvinenia a obžaloby peňažné prostriedky z trestnej činnosti iných mal odovzdávať družke iného obvineného, ktorý bol vo väzbe v inej trestnej veci. Nie je preto možné dôvodiť, že by mal pokračovať v trestnej činnosti z dôvodu, aby si zabezpečil príjem na živobytie. Väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u neho pominul, resp. zoslabol na takú úroveň, že je nahraditeľný dohľadom probačného a mediačného úradníka a sľubom obvineného. Ak má existovať elementárna spravodlivosť pri tak závažnom zásahu do základného práva na osobnú slobodu akým je

väzba (s ohľadom na prepustenie iných obvinených prokurátorom z väzby na slobodu už v prípravnom konaní), potom sú splnené zákonné podmienky aj pre jeho prepustenie z väzby na slobodu. Ak by sa tak nestalo, išlo by o bezbrehú selektívnu diskrimináciu, teda že pri rovnakých podmienkach sa nepostupovalo rovnako, čo zákon vylučuje. Preto má za to, že súd konal nezákonne, keď neprepustil obvineného z väzby na slobodu. **Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol vo veci sám tak, že prepustí obvineného z väzby na slobodu.**

Prokurátor sa k sťažnosti obvineného nevyjadril. Spis so sťažnosťou bol sťažnostnému súdu doručený 22. 08.2017.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd alebo sťažnostný súd) ako súd nadriadený v zmysle § 72 ods. 1 písm. b/, písm. e/, ods. 2 Tr. por., po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu je prípustná (§ 83 ods. 1, § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na zákonom súde podľa § 187 ods. 1 Tr. por.

Na podklade podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd alebo sťažnostný súd) v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) podal 10.08.2017 na obvineného J. Š. obžalobu z 10.08.2017, sp. zn. VII/1 Gv 127/17/1000-10, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v podanej obžalobe. O tom boli upovedomení obvinený a jeho obhajca 10.08.2017. Vec bola pridelená predsedovi senátu JUDr. Igorovi Králikovi.

Obvinený J. Š. (ďalej len obvinený) 14.08.2017 si podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu preto, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u neho pominuli. K tomu pripojil písomný sľub z 21.08.2017, v ktorom sľúbil, že povedie riadny život, najmä

sa nedopustí žiadnej trestnej činnosti a splní všetky povinnosti a dodrží všetky obmedzenia, ktoré mu súd uloží. Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu odôvodnil tým, že v zmysle § 80 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. prípadne nahradenie väzby je ochotný prijať akékoľvek obmedzenia, ktorú mu súd uloží a bude ich v plnej miere rešpektovať. K ostatným dôvodom doloží osobne na samotnom prejednávaní väzby.

Na neverejnom zasadnutí 21.08.2017, o ktorom bol obvinený a jeho obhajca, ako aj prokurátor včas upovedomení, obvinený bol v neprítomnosti obhajcu, ktorý sa ospravedlnil, vypočutý. V rámci tohto výsluchu obvinený uviedol, že trvá na podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a k tomu predložil písomný sľub na nahradenie väzby. Dôvody väzby pominuli. Trestnú činnosť nespáchal. Príjem mal z riadnej legálnej činnosti, mal dve zamestnania. Je medzinárodným rozhodcom v boxe, tomuto sa venoval. Väzbou najviac trpí jeho družka, s ktorou má deväťmesačnú dcérku. Tým trpí aj jeho matka, ktorá má psychické problémy, už si aj chcela zobrať život, je na invalidnom dôchodku od svojich 20-tich rokov, má iba jeho, je rozvedená. Trestnú činnosť nebude páchať, je ochotný strpieť všetky obmedzenia a povinnosti, ktoré mu prípadne súd uloží. Má prácu v prípade, že by bol prepustený. Rozbehol sa projekt skládka. Tým chce dokázať, že na slobode sa bude živiť riadnym životom, ako sa v minulosti živil. V minulosti sa preukázalo, bol oslobodený, že trestnú činnosť nepáchal. Na neverejnom zasadnutí prokurátor uviedol, že dôvody väzby u obvineného trvajú. Navrhol žiadosť obvineného zamietnuť, ponechať ho vo väzbe pri nezmenených dôvodoch väzby, písomný sľub neprijať a väzbu žiadnym iným inštitútom nenahradiť. Obvinený v rámci konečného návrhu poukázal na to, že chce byť prepustený z väzby na slobodu, cíti sa ukrivdený. Pôvodne mu bolo prokurátorom avizované niečo iné, teraz zrazu navrhuje jeho žiadosť zamietnuť. Bolo navrhnuté aj dohodové konanie, kde mu bolo niečo sľúbené a nič z toho nebolo.

Z uvedeného je nepochybné, že prvostupňový súd rešpektoval zákonom stanovené lehoty vzťahujúce sa na rozhodovanie o väzbe. O žiadosti, písomnom sľube obvineného rozhodoval zákonný senát špecializovaného trestného súdu.

V dôvodoch napadnutého uznesenia, okrem znenia skutku, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný a preň bola na neho podaná aj obžaloba, je poukázané aj na to, že obvinený bol uznesením zo 17.06.2016, sp. zn. 2 Tp 9/2016, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky z 23.06.2016, sp. zn. 4 Tost 24/2016, bol obvinený vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a táto začala plynúť 14.06.2016 od 04.00 hod. a vykonávaná je v Ústave na výkon väzby Nitra. Uznesením z 22.12.2016, sp. zn. 2 Tp 9/2016, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5.01.2017, sp. zn. 5 Tost 48/2016, bola obvinenému predĺžená lehota trvania väzby do 14.06.2017. Posledným uznesením z 29.05.2017, sp. zn. 2 Tp 9/2016, bola obvinenému predĺžená lehota trvania väzby do 14.09.2017. Doposiaľ teda nedošlo k prekročeniu celkovej lehoty trvania väzby u obvineného, ktorá vzhľadom na jeho trestné stíhanie pre zločin je v trvaní 36 mesiacov, pričom obžaloba bola na neho podaná 10.08.2017. V prípravnom konaní trvala 14 mesiacov, teda menej než to dovoľuje ustanovenie § 76 ods. 6, ods. 7 Tr. por. Pri skúmaní materiálnej podmienky väzby u obvineného dospel súd I. stupňa, že z doteraz vykonaného dokazovania u obvineného skutočne vyplýva podozrenie zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. Odôvodňujú to výpovede svedkov M. K., E. M., V. M. a P. F.. Dôvodnosť tohto podozrenia sa prehĺbila najmä výpoveďou svedka R. H., ktorý podrobne vysvetlil organizáciu skupiny „P.“, uviedol mená jej členov, vrátane obvineného J. Š. a jeho postavenie v tejto skupine. Opísal aj nezákonné konanie, v ktorom mal obvinený J. Š. pokračovať aj po prepustení z väzby na slobodu a po zadržaní už právoplatne odsúdeného J. O.. Tieto skutočnosti sú pre potreby rozhodovania o väzbe postačujúce. K dôvodom väzby obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. prvostupňový súd konštatoval, že ani na existenciu tohto väzobného dôvodu tak, ako ho ustálil sudca pre prípravné konanie a najvyšší súd od ostatného rozhodnutia o predĺžení lehoty väzby obvineného sa pre relatívne krátky čas nič podstatné nezmenilo. Nadalej je u neho daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda obava z pokračovania v trestnej činnosti, lebo z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že obvinený mal pokračovať v páchaní trestnej činnosti aj po prepustení z väzby na slobodu a zadržaní J. O.. Ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/ Tr. por., možno väzbu nahradiť písomným sľubom alebo nariadením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad správaním obvineného. Po preskúmaní písomného sľubu obvineného a obligatórneho preskúmania možnosti nariadenia dohľadu mediačného a probačného úradníka bez návrhu obvineného alebo prokurátora, dospel súd k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú pre takýto postup splnené zákonné podmienky. Je to tak so zreteľom na okolnosti prípadu, pohnútku trestnej činnosti, ktorá mala byť spáchaná, jej dlhodobosť a pokračovanie

obvineným v nej aj po zadržaní časti členov skupiny „P.“ a jeho prepustením z väzby na slobodu.

V posudzovanej veci senát prvostupňového súdu správne postupoval, keď zistil, že dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obvineného J. Š. trvá aj naďalej. Správne dospel aj k záveru, že u obvineného pretrváva dôvodná obava, že by mohol po prepustení z väzby na slobodu pokračovať v trestnej činnosti, lebo to už mal urobiť po prepustení z väzby na slobodu. Napokon zákonné je a rozhodnutie o nenahradení väzby písomným sľubom alebo dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Najvyšší súd z dôvodov vyššie uvedených, sa stotožnil v celom rozsahu s napadnutým uznesením, v ktorom konštatoval existenciu dôvodnosti trestného stíhania obvineného a dôvodnosti jeho väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Naplnené boli aj formálne podmienky väzby a senát súdu I. stupňa pritom akceptoval zákonné procesné podmienky vzťahujúce sa na rozhodovanie o väzbe. Neboli zistené ani neodôvodnené prietahy v tomto konaní, ako aj v postupe predchádzajúce tomuto rozhodnutiu.

Sťažnostné námietky obvineného uvedené v odôvodnení, sťažnostný súd považoval za nedôvodné. Žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu z 08.08.2017 bola súdu doručená 14.08.2017. V určení termínu neverejného zasadnutia na č.l. 1506 zo 17.08.2017 je jednoznačne uvedené, že súd na tomto úkone bude rozhodovať o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu **a o ďalšom trvaní väzby, čo bolo obvinenému ešte toho dňa oznámené faxom do ÚVV Nitra.** Z elektronickej pošty s obhajcom na č.l. 1507 – 1508, 1511, 1513 vyplýva, že obhajca bol o neverejnom zasadnutí upovedomený 17.08.2017, ktorý ospravedlnil svoju neúčasť na tomto zasadnutí z dôvodu absolvovania dovolenky s tým, že súdu 20.08.2017 zašle vyjadrenie, čo sa nestalo a že 18.08.2017 **mu bola zaslaná aj obžaloba.** V zápisnici z 21.08.2017 na začiatku neverejného zasadnutia je konštatované, že obhajca súdu nezaslal avizované vyjadrenie k dôvodom väzby jeho klienta. **Oznámený bol aj predmet neverejného zasadnutia, a to rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Tr. por. a o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Tr. por., ktorá bola predsedom senátu prečítaná, ako aj jeho písomný sľub.** Krátkou cestou na tomto zasadnutí obvinený prevzal obžalobu

z výzvou. Následne bol obvinený vypočutý a bolo mu udelené právo na konečný návrh. V rámci výsluchu a konečného návrhu obvinený uviedol, že po vysvetlení o čo ide, pochopil to. Zotrval na podanej žiadosti s tým, že odoslal dôvody žiadosti. Dôvody väzby u neho pominuli. V ďalšom je poukázané na skutočnosti, ako sú uvedené vyššie. **Uvedeným postupom súdu I. stupňa nedošlo k porušeniu zásady spravodlivého procesu alebo práv obvineného na obhajobu.** Zápisnicu o neverejnom zasadnutí obvinený nepodpísal, lebo to zákon nevyžaduje. Vyšetrovací spis zákonite nemohol obsahovať všetky dôkazy získané v prípravnom konaní, pretože po vylúčení jeho veci zo spoločného konania na samostatné konanie, boli dôkazy týkajúce sa jeho osoby založené do iného spisu a dôkazy týkajúce sa ostatných obvinených ostali v pôvodnom spise. Úvahy obvineného o záujmoch prokurátora sú iba domnienkami, o vine alebo nevine bude rozhodovať súd po vykonaní všetkých do úvahy prichádzajúcich dôkazoch, a to aj na návrh procesných strán. Zosilnenie podozrenia zo spáchania trestnej činnosti nastalo podaním obžaloby. Posudzovanie rozhodnutí prokurátora o prepustení iných obvinených sťažnostnému súdu neprislúchajú, jeho prioritou je rozhodnúť o podanej sťažnosti.

Na základe vyjadreného Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť obvineného ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. augusta 2017

JUDr. Štefan M i c h á l i k , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová